

Zasedání Pracovní skupiny krajských koordinátorů pro romské záležitosti

dne 14. 5. 2019

Úřad vlády ČR, Vladislavova 4, Praha 1, zasedací místnost Fórum

Přítomni:

Lumír Bártů (Vysočina)
Božena Filová (Praha)
Ondřej Fišer (Jihomoravský)
Peter Hančín (Moravskoslezský)
Cyril Koky (Středočeský)
Šárka Kavak Němečková (Pardubický)
Roman Slivka (Jihočeský)
Václav Strouhal (Liberecký)
Jiří Svěrák (Královéhradecký)
Michaela Štruncová (Plzeňský)
Pavel Vaculík (Karlovarský)

Omluveni:

Karel Gába (Zlínský)
Renáta Köttnerová (Olomoucký)
Štefan Lukáč (Ústecký)

Hosté:

Jan Balog (člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny)

Agentura pro sociální začleňování

Miroslava Bobáková

Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny

Klára Jůnová
Kateřina Hlavová
Tadeáš Mertlík

Program zasedání:

- Zahájení zasedání
- Informace o nastavení fungování skupiny krajských koordinátorů včetně nastavení činnosti a cílů skupiny
- Tvorba akreditovaného vzdělávacího kurzu pro krajské koordinátory a romské poradce, případně pracovníky, vykonávající agendu romských záležitostí, financované a odpilotované prostřednictvím prostředků Norských fondů
- Zkušenosti z kontrol výkonu přenesené působnosti
- Osnova Zprávy o stavu romské menšiny za rok 2019
- Dotační program „Podpora koordinátorů pro romské záležitosti“
- Různé a Závěr

Zahájení zasedání

Zasedání Pracovní skupiny krajských koordinátorů pro romské záležitosti (dále jen „PS KRKO“) zahájila a následně řídila Klára Jůnová. Klára Jůnová přivítala přítomné koordinátory pro romské záležitosti a hosty a představila program jednání, který byl sestaven na základě podnětů od jednotlivých krajských koordinátorů.

Dotační program „Podpora koordinátorů pro romské záležitosti“

Jednání začalo oproti původnímu programu bodem k dotacím. K. Jůnová uvedla, že v datových schránkách již kraje mají rozhodnutí o poskytnutí dotace a k převedení prostředků dojde během příštího týdne. Dotace na rok 2020 by měly být vyhlášeny na konci července. Žádost by měla být ve stejném formátu, jako letos. Krajským koordinátorům by měla odpadnout povinnost hodnotit, koordinátoři by měli dávat pouze stanovisko v rámci kraje a hodnocení by měli provádět externí hodnotitelé.

Dále zazněla prosba V. Strouhala, aby bylo projednáno na Radě konání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), které stále nezveřejnilo výsledky hodnocení v dotačním řízení. Podle Kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Kancelář Rady“) je časový skluz způsoben personální situací na MŠMT, kde došlo k výměně pracovníků, to však podle koordinátorů MŠMT neomlouvá.

Úkoly plynoucí z toho bodu jednání:

1. Vznést na Radě připomínku ke konání MŠMT, které stále nepublikovalo výsledky v dotačním řízení.

Zodpovídá: kancelář RVZRM

Termín: Na dalším jednání Rady

Informace o nastavení fungování skupiny krajských koordinátorů včetně nastavení činnosti a cílů skupiny

Členové PS KRKO souhlasili s návrhem, aby byl do Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“), jmenován Václav Strouhal, krajský koordinátor Libereckého kraje. Hlavním důvodem nominace V. Strouhala je neúčast krajských koordinátorů v Radě. Jednání

Rady se sice účastní R. Köttnerová, účastní se ale jako občanský člen. Pokud by se někdy v budoucnu paní Köttnerová rozhodla vzdát se svého místa, nebyla by velice pravděpodobně nahrazena jiným krajským koordinátorem. Účast krajského koordinátora na jednáních Rady je ale důležitá z důvodu komunikace výsledků jednání Rady krajským koordinátorům, proto by bylo vhodné jmenování krajského koordinátora členem Rady.

Člen Rady J. Balog vyjádřil neutrální stanovisko k návrhu jmenování V. Strouhala do Rady. Dále ale představil návrh obnovit Výbor pro spolupráci se samosprávami, který se přestal scházet z důvodu rezignace předsedy J. Baloga.

V. Strouhal doplnil, že v případě obnovení Výboru pro spolupráci se samosprávami by bylo vhodné, aby se jej účastnili zástupci všech krajů, ne pouze některých, jak tomu bylo v minulosti. Problémem je ale omezený počet členů výboru, kterých je v současnosti 23, z toho 5 krajských koordinátorů, pokud by se účastnili všichni koordinátoři, počet členů by narostl na 32 a krajské koordinátory by tak tvořili skoro polovinu členů, což by narušilo rovnováhu ve výboru.

Tvorba akreditovaného vzdělávacího kurzu pro krajské koordinátory a romské poradce, případně pracovníky, vykonávající agendu romských záležitostí, financované a odpilotované prostřednictvím prostředků Norských fondů

Projednávání tohoto bodu navázalo na téma probírané v rámci minulého jednání PS KRKO, na kterém vystoupili i Jiří Koudar (Ministerstvo financí ČR – odbor Mezinárodní vztahy), Zdeněk Doubravský a Marianna Juhásová (oba Kancelář Rady). Oprávněnými žadateli mohou být ORP, hl. m. Praha a kraje. Dvěma oprávněnými aktivitami jsou Vytvoření akreditovaného vzdělávacího kurzu pro romské poradce a jeho pilotní ověření a Budování kapacit romských poradců. Tím kdo bude vytvářet akreditovaný kurz nemusí být pouze obec/kraj, ti mohou být pouze žadatelem. Akreditovaný kurz bude vytvářet příslušný partner (vysoké školy, NNO atd.) se kterým žadatel uzavře partnerskou smlouvu.

K. Jůnová poukázala, že problémem je požadavek Norské strany, která chce mít přesná data o počtech Romů, kteří byli do projektu zapojeni (počet podpořených Romů). To je ale problém, protože současná praxe v České republice nedovoluje sběr etnických dat. Norské straně však budou pravděpodobně stačit kvalifikované odhady počtu zúčastněných Romů.

V některých krajích považují čerpání z Norských fondů za rizikové. Z důvodu zdrženlivého přístupu krajů k Norským fondům zastávají členové PS KRKO v otázce účasti na projektech také spíše rezervovaný postoj. P. Vaculík prohlásil, že Karlovarský kraj se přímo odmítá účastnit.

V. Strouhal projevil zájem o grant na financování vytvoření Strategie romské integrace v Libereckém kraji. O grant na tuto strategii by ale podle K. Jůnové bylo vhodnější zažádat v rámci jiné výzvy Norských fondů, která bude spuštěna v budoucnu.

Někteří členové PS měli zájem o zaslání výzvy, další ale poukazovali, že v době, kdy ještě není finální podoba výzvy zkontrolována Ministerstvem financí, nemá posílat výzvu smysl. Přesto bude lepší pro snadnější orientaci výzvu zaslat.

Úkoly plynoucí z toho bodu jednání:

Zaslat členům PS KRKO návrh výzvy „Budování kapacit romských poradců, síťování, školení zaměstnanců obecních a krajských úřadů“.

Zodpovídá: kancelář RVZRM

Termín: odesláno

Zkušenosti z kontrol výkonu přenesené působnosti

P. Hančín navrhl provést revizi metodiky k zabezpečení kontroly výkonu přenesené působnosti. Podle jeho názoru by bylo vhodné lépe definovat strategii, podle které se mají provádět kontroly, za současného stavu není prakticky možné udělit kontrolní zjištění, z důvodu nejednoznačnosti ve stávající metodice. Jediné co je reálně možné zkontrolovat jsou smlouvy a úvazky. V. Strouhal měl dotaz ke zjištění během kontrol. Koordinátoři se shodli, že nejprve je vhodné psát pouze doporučení, při kterých není sankce. Do protokolu o kontrole se ale doporučení nepíše, zde se píše jenom případné kontrolní zjištění.

Problémem je že při kontrolách koordinátoři „dohlédnou“ jen na úroveň ORP a na úroveň obcí II. a I. stupně už ne. Dalším problémem je podle P. Hančina citlivost otázky „jak rozpoznat Romy?“. K tomu se přidávají i další členové PS KRKO. Podle Š. K. Němečkové je největším problémem metodiky diskutabilní „návod“ podle kterého lze poznat Roma. Na druhou stranu, pro lepší zacílení prostředků je nutné přesně definovat a odlišit Roma. Většina účastníků se shoduje, že kraje a školy v krajích odmítají počítat Romy. K. Jůnová upozorňuje, že školy mají povinnost vést statistiku kvalifikovaných odhadů romských žáků, kterou poskytují MŠMT. Podle krajských koordinátorů by kvalifikované odhady o počtech romských žáků měly být poskytovány i krajům. Krajské koordinátoři se však shodují, že kraje těmito údaji nedisponují, nebo o nich alespoň nevědí. Přes výše zmíněné nedostatky je kontrola dobrý nástroj a způsob, jak dostat zpětnou vazbu od obcí. Je také žádoucí sdílet zkušenosti z kontrol mezi koordinátory.

V. Strouhal dále hovořil o problematice zřizování funkce romského poradce na ORP. Běžnou praxí je, že nejsou zřizovány funkce romských poradců na plný úvazek. Povinnosti romského poradce místo toho vykonává například celý sociální odbor, mezi jehož zaměstnance je rozdělen úvazek pro romského poradce. L. Bártů dodává, že v jeho kraji neexistuje jediný případ (a podle něj ani nikde jinde), kdy by byla pozice romského poradce vykonávána na plný úvazek. Standardně bývá vykonávána na částečný úvazek a zaměstnanec úvazky různě kombinuje se sociálním pracovníkem, apod.

J Svěrák vznesl prosbu, jestli by nebylo možné získat z MŠMT data o počtech romských žáků na školách a pokud se tato data podaří získat, poskytnout je potom koordinátorům.

Dále zazněl dotaz ohledně seznamu obcí a budov, kde je vyhlášeno Opatření obecné povahy (dále jen „OOP“). K. Jůnová potvrdila, že tento seznam bude vypracován. Co se týče způsobu vypracování stanoviska krajského koordinátora k žádosti dané obce v rámci přístupu ke Koordinovanému přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen „KPSVL“), princip je takový, že krajský koordinátor uvede svůj názor k možnostem zapojení obce do KPSVL.

Úkoly plynoucí z toho bodu jednání:

1. Ve spolupráci s MŠMT poskytnout krajským koordinátorům počty romských žáků na školách.

Zodpovídá: kancelář RVZRM
stavu romské menšiny

Termín: bude součástí Zprávy o

2. Vypracovat seznam obcí a budov, ve kterých je vyhlášeno OOP.

Zodpovídá: kancelář RVZRM

Termín: odesláno

Osnova Zprávy o stavu romské menšiny za rok 2019

Nejdřív se K. Jůnová dotázala, zdali kraje také požadují zprávu, nebo jestli jí požaduje pouze Úřad vlády. Členové se shodli, že kraje po nich tuto povinnost nepožadují. K. Jůnová tedy představila návrh, že Zpráva by do budoucna měla formu spíše „dotazníku“, s důrazem na kvantitativní údaje. Důvodem příklonu ke kvantitativním údajům je snaha o porovnávání jednotlivých roků, které by bylo možné právě díky konkrétním číslům. Zpráva je navíc dobrý instrument, který obce nutí si pravidelně, jednou ročně, zmapovat své aktivity vzhledem k romské menšině.

L. Bártů označil za hlavní problém současnosti zadluženost Romů a až poté nezaměstnanost. P. Hančín poznamenal, že podle jeho názoru chybí akcent mimo sociálně vyloučené Romy, zpráva by se neměla primárně zaměřovat na sociálně vyloučené Romy. Bylo by dobré dávat větší důraz pozitivní praxi například v oblasti vzdělávání (jaké obory studují romští žáci středních škol, jaké je zastoupení, apod.), dále například v oblasti neziskového sektoru (jaké neziskové organizace provozované Romy existují), apod. Tyto pozitivní informace jsou důležité i pro Evropskou komisi. K. Jůnová navazuje, že tematika sociálně vyloučených Romů je pro Evropskou komisi nadále důležitá, ale že můžeme mít i víc pozitivních příkladů

Dále už se členové věnovali samotné Osnově Zprávy o stavu romské menšiny za rok 2019 (dále jen „Osnova“). Čtyři hlavní oblasti budou v Osnově povinně, a to vzdělávání, zdraví, bydlení a zaměstnanost. Oblasti jako kultura, jazyk, nebo migrace budou nadále sledovány, jen ne s takovým akcentem. Smyslem Zprávy o stavu romské menšiny (dále jen „Zpráva“) je podat co nejpřesnější informace, je teda snaha o odstranění nepřesností, zkreslení, apod. Následovala diskuse o metodice a o tom, jaká čísla uvádět v kolonkách. Někteří koordinátoři dostávají například údaje o počtu všech obyvatel sociálně vyloučených lokalit (dále jen „SVL“), jiní pouze údaje o počtu Romů, z tohoto důvodu mohou vznikat nepřesnosti.

Zástupkyně ASZ, M. Bobáková, poukázala na možnost získat data „shora“, tedy od centrálních úřadů. Počítání ať už Romů na přesná čísla, nebo vymezování SVL je velmi náročnou prací, na kterou podle jejího názoru nemají krajští koordinátoři dostatek času, ani prostředků. Podobné úkoly zpracovávají týmy universitních výzkumníků, které na to mají granty, a práce trvá roky. M. Bobáková se obává, že aktualizace mapy SVL, kterou chce připravit Kancelář Rady, je příliš ambiciózním cílem, na který nemá kapacity ani Kancelář Rady, ani krajští koordinátoři. Výsledná mapa tedy může být podle názoru M. Bobákové značně zkreslená. Kancelář přesto hodlá v aktualizaci pokračovat.

Úkoly plynoucí z toho bodu jednání:

1. Uspořádat další zasedání PS KRKO v polovině června.

Zodpovídá: kancelář RVZRM

Termín: vyřízeno

2. Připravit aktualizovanou mapu SVL

Zodpovídá: kancelář RVZRM ve spolupráci s krajskými koordinátory

Termín: 31. prosince 2019

Různé a závěr

Jednání se zúčastnil člen RVZRM Jan Balog, se vyjadřoval převážně k nominaci krajského koordinátora do Rady a dále představil návrh obnovit činnost „Výboru pro spolupráci se samosprávami“.

Jelikož Osnova Zprávy o stavu romské menšiny za rok 2019 byla projednána jenom z poloviny a došlo pouze k hrubým návrhům její revize, dohodli se členové PS KRKO se zástupci Kanceláře Rady na svolání dalšího zasedání, zaměřeného už primárně jen na Zprávu, v termínu v polovině června.

Potenciální dvoudenní zasedání PS KRKO, které by si členové hradili sami, pokud by na něj krajské úřady našly prostředky, by se z důvodů časového vytížení mohlo konat až ve druhé polovině září.

Zapsal: Tadeáš Mertlík